

Det økologiske Akademi, Niveau 2, 2014

Undervisningen på Niveau 2 i Det økologiske Akademi er fordelt på i alt 10 moduler i perioden marts 2014 til november 2014, hvor der afsluttes med en eksamen efter eget valg. Mere information følger. Datoerne for de 10 moduler er planlagt. De er alle á to dages varighed med overnatning.

Der er i alt fire obligatoriske moduler med undervisning i økonomi, innovation, formidlingsværktøjer og bæredygtighed. Udover de fælles moduler tilbydes der to undervisningsmoduler inden for økologisk kvægproduktion, økologisk planteproduktion og økologisk svineproduktion.

Du kan forvente forberedelsestid mellem modulerne. Underviserne kan benytte sig af, at deltagerne læser relevante artikler eller laver opgaver forud for et modul. I så tilfælde vil materialet blive fremsendt.

Undervisning og materiale er gratis.

Overnatning i enkeltværelse og økologisk forplejning til alle moduler: 3.100 kr. pr. modul.

Kursusleder: Jette Riis, T 2171 7721, E jtr@vfl.dk

Kursusadministration: Birgit Beierholm, T 8740 5495, E bib@vfl.dk

Obligatorisk modul		
Modul D: Økonomi og afsætning		
10.-11. marts 2014		
Sabro Kro, Viborgvej 780, 8471 Sabro		
10.00	Ankomst, kaffe og velkomst.	Jette Riis, VFL Økologi
10.30	Økologisk produktionen, det danske marked og eksportmarkederne for økologi.	Ejvind Pedersen, L&F
13.30	Hvornår skal økologisk korn sælges, hvilke aftagere findes, og hvor finder den økologiske landmand info om prisudvikling? Hvordan foregår prisfastsætning og foderstofvirksomheders rolle i økologisk afsætning?	Allan Hartmann Hansen, Danish Agro
14.30	Landmandens afsætningskanaler til det økologiske marked - nu og i fremtiden. Set fra gårdspladsen.	Gustaf Bock, VFL Økologi
16.00	Direkte salg, hvad skal der til?	Niels Foged, møller på Falslevgård Mølle og Gårdbutik
17.00	At opbygge sit eget brand, hvad skal der til?	Niels Riis, ægproducent og pakkeriejer, Økologiske æg fra Niels og Grete
19.00	Middag	
20.30	Præsentation af dig selv	Jette Riis, VFL Økologi

Dag 2		
8.30	Økonomi i økologiske landbrugsproduktioner.	William Schaar Andersen, VFL Økonomi og Virksomhedsledelse
13.30	Landmandens afsætningskanaler til det økologiske marked - nu og i fremtiden. Hvilke ønsker har forbrugerne, og hvad flytter det nationale marked?	Mikkel Grønlykke, L&F
16.00	Tak for denne gang.	

Kvægmodul Modul E, Græsmarksudnyttelse, tilskudsfoeder, sundhed og dyrevelfærd 22.–23. april 2014 Mødested: Barritskov, Barritskovvej 34, 7150 Barrit Kursussted: Vingstedcentret, Vingsted Skovvej 2, 7182 Bredsten		
9.30	Holistisk afgræsning. Hvad går det ud på, og hvad skal der til, for at det kan overføres til danske forhold? Besøg på Barritskov	Landmand Leif Rørby og økologisk jordbrugskonsulent, Svend Daverkosen, Barritskov
13.45	Regler for kraftfoeder, grovfoeder og omlægningsfoeder	Birgit Ingvorsen, VFL Økologi
15.00	Økologisk tilskudsfoeder til malkekøer, aktuelle udfordringer og projekter: Hjemmedyrket protein, varmebehandling af hestebønner og lupiner, kilder til hjemmedyrket fedt, crimpet/ribbehøstet korn, store mængder havre eller rug, aktuelle foderplaneksempler	Finn Strudsholm, VFL Økologi Henrik Martinussen, VFL Kvæg
18.30	Middag på Vingstedcentret	
20.00	Biodynamisk mælkeproduktion	Biodynamisk landmand Günther Lorenzen
Dag 2		
8.00	Introduktion til sundhed og dyrevelfærd	Camilla Kramer, VFL Økologi
8.15	Hjælpeværktøjer til beregning af græsmarksudnyttelse (slæt- og afgræsningsprognosen). Besøg på kvægbedrift.	Hans Lund, Jysk Økologi
11.30	Rug til afgræsning	Hans Lund, Jysk Økologi
13.30	Sundhed og dyrevelfærd på økologiske bedrifter	Henrik Læssøe Martin, VFL Kvæg og Camilla Kramer, VFL Økologi
16.00	Tak for denne gang	Tove Pedersen, VFL, Økologi

Svine modul Modul F (2013 – modul G): Sundhed og dyrevelfærd 13.–14. maj 2014 Dag 1: Kursussted, middag og overnatning: Gl. Brydegaard, Helnæsvej 4, 5683 Haarby, Dag 2: Besøg hos Risbjerg Landbrug, Nygaardsvej 12, Jordløse, 5683 Haarby		
9.30	Regler for økologisk svineproduktion, EU regler og brancheregler.	Birgit Ingvorsen, Videncentret for Landbrug, Økologi
11.00	Dyrevelfærd i økologisk produktion.	Tine Rousing, Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet
	NoCast hangrise – management	
14.00	Forekomst og kontrol af spolorm	Helena Mejer, Institut for Veterinær Husdyrbiologi, Københavns Universitet
16.00	Agroforestry og beplantning af udearealer	Anne Grethe Kongsted, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet
18.30	Middag på Gl. Brydegaard	
Dag 2		
8.00	Introduktion til besøg på Risbjerg	Merete Studnitz, Videncentret for Landbrug, Økologi
10.00	Besøg hos Risbjerg Landbrug: Storhytter og miljøsikker produktion af ungsvin på friland.	Simme Eriksen og Lene Thomsen, Udviklingscenter for Husdyr på Friland, Carsten Markussen, Økologisk Landforening
13.00	Rundvisning på Risbjerg v. Kirsten Rasmussen; Udfordringer ved omlægning til økologisk svineproduktion, staldindretning, færemærken, økonomi m.m.	Kirsten Rasmussen, Risbjerg Landbrug
15.00	Opsamling på dagen	Merete Studnitz, Videncentret for Landbrug, Økologi
16.00	Tak for denne gang	Jette Riis, Videncentret for Landbrug, Økologi

Plantemodul Modul G, Frøproduktion, frøkrudt og radrensning, dyrkning af grovfoder og bælgssæd 21.-22. maj 2014 Mødested: Hovedbygningen på Højbakkegård, mødelokale A8-18.02 i Tåstrup Overnatning og kursussted: Scandic Roskilde, Søndre Ringvej 33, 4000 Roskilde		
10.00	Mekanisk ukrudtsbekæmpelse i praksis.	Kathrine Hauge Madsen og Lars Egelund Olsen, Videncentret for Landbrug, Økologi
11.00	Maskindemonstration med radrensere.	Kathrine Hauge Madsen, Videncentret for Landbrug, Økologi m.fl.
14.30	Fremvisning af radrensede marker hos økologisk landmand Nick Ziegler	Steffen Blume, Økologisk Rådgivning
17.00	Mekanisk ukrudtsbekæmpelse.	Jesper Rasmussen, Institut for Plante- og Miljøvi-

		denskab
20.00	Kløver og lucerne til frøproduktion.	Birte Boelt, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet
Dag 2		
8.30	Vanskelige ukrudtsarter.	Christian Andreasen, Institut for Plante- og Miljøvidenskab, KU
10.00	Græsmarken: gødskningsstrategier og sikker etablering. Dyrkning af majs og bælgssæd.	Inger Bertelsen, Videncentret for Landbrug, Økologi
13.00	Græsfrøproduktion, dyrkning, afsætning og økonomi.	Peter Mejnertsen, Videncentret for Landbrug, Økologi
14.30	Frøgræsproduktion; gødskningsstrategier, udbyttedannende komponenter og frøudbytte.	René Gislum, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet
16.00	Tak for denne gang	Tove Pedersen, Videncentret for Landbrug, Økologi

Obligatorisk modul

Modul H: Innovation og oplevelsesøkonomi

25.– 26. august 2014

Gothenborg, Gothenborgvej 3, 8653 Them

9.30	Ankomst og kaffe.	
10.00	Businessmodel som ramme for dagens workshop. Oplevelsesøkonomi, fra råvare til oplevelse. Forbrugeren som udgangspunkt for innovation og udvikling.	William Schaar Andersen, VFL, Økonomi og virksomhedsledelse Sophie Esmann Andersen, Institut for Erhvervskommunikation, AU
11.00	Rundvisning på Gothenborg. Stedet og de mange forretningsområder. Se mere: gothenborg.dk	Lone og Lars Hedegaard, Gothenborg
13.00	Værdierne, kernefortællingen og kommunikation. Hvad er kernefortællingen? Casearbejde.	Sophie Esmann Andersen, William Schaar Andersen
15.00	Samarbejder og events, der skaber merværdi. Eksempler på samarbejder. Mulighederne for samarbejder på Gothenborg? Case arbejde og Businessmodel. Se mere: troidgaarden.dk , aoff.dk , danmarksrigeshjerte.dk/kongens-fadebur	Philip Dam, Troidgaarden, Rune Sanggaard Andersen, Århus Økologisk Fødevarerfællesskab, Malene Refshauge

		Bech, Østfyns museer.
18.00	Fremlæggelse af de udarbejdede businessmodeller	William Schaar Andersen, Jette Riis
19.00	Middag	
Dag 2		
9.00	Formidlingsmetodiske værktøjer: Den professionelle samtale i undervisning og rådgivning.	Eva Glerup, VFL, Akademiet
16.00	Tak for denne gang.	Jette Riis

Svinemodul Modul J (2013 – modul K): Management i svineproduktion, fodring og fouragering 3.–4. september 2014 Mødested, overnatning og kursussted: Nørre Vosborg, Vembvej 35, 7570 Vemb Bedriftsbesøg: Flemming Madsen, Løgagervej 12, 7550 Sørvad		
9.30	Ankomst og kaffe.	
10.00 – 11.30	Fouragering. Frilandsgrise integreret i afgrødeproduktionen – jordskokker og andre 'frilandsafgrøder'.	Anne Grete Kongsted, Aarhus Universitet
12.30	Betydningen af grovfoder for grisenes trivsel og kødkvaliteten.	Simme Eriksen, Udviklingscenter for Husdyr på Friland
13.15	Kødkvalitet og kvalitetssikring.	Simme Eriksen, Udviklingscenter for Husdyr på Friland
14.00	Introduktion til bedriftsbesøg.	Simme Eriksen, Udviklingscenter for Husdyr på Friland
15.00	Besøg på økologisk svinebedrift Fonager, med fokus på management og produktionsstyring.	Gårdejer Flemming Madsen, Fonager, Sørvad Simme Eriksen, Udviklingscenter for Husdyr på Friland
17.30	Opsamling på bedriftsbesøg.	Simme Eriksen, Udviklingscenter for Husdyr på Friland
19.30	Middag på Nørre Vosborg.	
Dag 2		
9.00 – 11.30	Faremarksmanualen som arbejdsværktøj.	Merete Studnitz, VFL Økologi
12.30	Foder; Lokalt produceret protein.	Tove Serup, VFL, Økologi

13.30	Foderoptimering til økologiske svin	Torben Jensen, Vestjyllands Andel
14.30	Afsætning og marked for svinekød	Henrik Biilmann, Friland
16.00	Tak for denne gang	Tove Pedersen, Videncentret for Landbrug, Økologi

Plantemodul Modul K: Næringsstofbalance, sædskifters robusthed og rodukrudd 17.-18. september 2014 Mødested dag 1: Glæsborgvej 20, 8450 Hammel (hos Lars Egelund Olesen) Fra kl. 12.30 d. 17. september og resten af kurset: Koldkærgård Konferencecenter, Agro Food Park 10, 8200 Aarhus N.		
9.15	Ankomst og kaffe	
9.30	Rodukrudd, arter og bekæmpelsesstrategier.	Inger Bertelsen, VFL, Økologi
11.00	Rodukrudd, arter og bekæmpelsesstrategier, markvandring.	Lars Egelund Olsen, VFL, Økologi
13.45	Værdi af kvælstof i henholdsvis planteavls- og kvægbrugssædskifter. Optimering af sædskifter i kombination med biogasproduktion. Praktisk anvendelse af beregningsværktøjer til gødningsoptimering.	Peter Mejnertsen, LMO
15.00	Introduktion til HighCrop beregningsværktøjet ØkoMark til strategisk planlægning af sædskifte under de gældende betingelser for ukrudtsbestand, gødning, kulstof og udbytter.	Peter Mejnertsen, LMO
19.30	Udfasning af ikke økologisk husdyrgødning	Gårdejer Anders Lund
Dag 2		
8.30	Kvælstofdynamik i marken: puljer, omsætning og emissioner. Effekt af management på kvægbrug.	Jørgen Eriksen, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet
10.30	Omsætning og udvaskning af svovl. Gødning med svovl til økologiske afgrøder.	Jørgen Eriksen, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet
12.30	Kvælstofdynamik i marken: puljer, omsætning og emissioner. Effekt af management på planteavlsbedrifter.	Jørgen E. Olesen, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet

13.30	Styring af fosfor og kalium i planteproduktionen. Muligheder for re-cirkulering af næringsstoffer fra enge, byer og industrier.	Jørgen E. Olesen, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet
14.30	Optimering af sædskiftet, beregningsværktøj: Betydningen af kløvergræs/grønbrak på økologiske planteejendomme. Gennemgang af forudsætninger og praktiske øvelser.	Lars Egelund Olsen, VFL, Økologi
15.15	Sammenligning af økonomien i økologiske sædskifter og forskel mellem konventionelle og økologiske sædskifter. Beregningsværktøj.	Lars Egelund Olsen, VFL, Økologi
16.00	Tak for denne gang	Tove Pedersen, VFL, Økologi

Kvægmodul Modul L, Sundhed og Græsmarkssædskifte 6.– 7. oktober 2014 Undervisning: Forskningscenter, Foulum Blichers allé 20, Tjele Middag og overnatning: Niels Bugges Hotel, Egeskovvej 26, Hald Ege, 8800 Viborg		
9.30	Ankomst, kaffe og velkommen	
10.00	Hvordan påvirker fodring med græs og kløver mælkens sammensætning og kvalitet. Resultater fra OrmilkQual 2010 og nyeste viden.	Mette Krogh Larsen, Institut for Fødevarer, Aarhus Universitet
11.30	Brug af urter i græsmarken. Mælke kvalitet og ændret vomomsætning.	Majbritt Bonefeld Petersen, Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet
13.00	Vitaminer og mineraler fra naturlige kilder til økologer. Ecovit 2010.	Søren Krogh Jensen, Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet
14.00	Hvordan hjælper vi den økologiske mælkeproducent med at håndtere halte køer - uden brug af antibiotika eller andre kemikalier?	Peter Thorup Thomsen, Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet.
15.30	Danmarks kvægforskningscenter (DKC): Teknologi i kvægstaldene nu og i fremtiden. Vi vil blive præsenteret for den teknologi, der lige nu bliver afprøvet.	Knud Primdal, Institut for Husdyrvidenskab - Danmarks kvægforskningscenter
19.30	Middag, Niels Bugges Kro	
Dag 2		
9.00	AMS afgræsning og styring af trafikken.	Frank Oudshoorn, Institut for Ingeniørvidenskab, Aarhus Universitet

10.00 – 11.30	Afgræsning og næringsstofbalancer	Jørgen Eriksen, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet
12.30	Strategi for græsmarkssædskiftet. Management af afgræsningsmarken. Kvalitet i græsmarken, kløvertræthed, slæt og sædskifte. Urter, vækst, foderværdi, konkurrenceevne og mineraloptagelse.	Karen Søegaard, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet
16.00	Tak for denne gang	Tove Pedersen, VFL, Økologi

Obligatorisk modul Modul M, Bæredygtighed og Formidlingsværktøjer 27.-28. oktober 2014 Koldkærgård Konferencecenter, Agro Food Park 10, 8200 Aarhus N		
9.30	Ankomst, kaffe og velkommen	Jette Riis
10.00	Formidlingsmetodiske værktøjer: Gamemasterteknik, kontrakt	Eva Gleerup, Akademiet
16.00	Bæredygtighed i økologisk landbrug i Danmark Bæredygtighed i mit eget liv.	Anke Stubsgaard, VFL Økologi
18.30	Middag	
19.30- 21.30	Spillet om fremtidens landbrug.	Ulla Skovsbøl, projektmedarbejder i Fremtidens landbrug.
	Dag 2	
8.30	Metoder til vurdering af bæredygtighed. Praktiske eksempler på bæredygtig økologisk malkeproduktion.	Frank Oudshoorn, Aarhus Universitet
10.00	En konsulents erfaringer med analyser af bæredygtighed i danske økologiske bedrifter.	Henning Sørensen, Jysk Økologi
11.00	Forskellige versioner af bæredygtigt landbrugsproduktion. Medfører målinger af bæredygtighed forbedringer? Bæredygtighed i Holland.	Evelien de Olde, Aarhus Universitet
12.00	Frokost	
13.00	Kan naturpleje være bæredygtigt?	Eva Søndergaard, Agro-Tech
14.30	Hvordan kan økologi blive mere bæredygtig? Billedværktøj til rådgivning og undervisning.	Erik Fog og Anke Stubsgaard, VFL Økologi
16.00	Tak for denne gang	Jette Riis

Obligatorisk modul Modul N, Bæredygtighed og Formidlingsværktøjer 24.-25. november 2014 Koldkærgård Konferencecenter, Agro Food Park 10, 8200 Aarhus N		
9.30	Ankomst, kaffe og velkommen	Jette Riis
10.00	Formidlingsmetodiske værktøjer: Handling, opfølgning og feedbackmodeller.	Eva Gleerup, Akademiet
16.00	Hvor er økologien på vej hen?	Kirsten Holst Sørensen, VFL, Økologi
19.30	Organic e-prints	Ilse Ankjær Rasmussen, ICROFS
	Dag 2	
8.30	Arla som eksempel på en virksomhed, der arbejder med bæredygtighed i landbrugsproduktionen	Hanne Bang Bligaard, Arla
10.00	Kulstofoplagring og drivhusgasudledning fra økologisk planteproduktion. Virkning på klima og jordens frugtbarhed.	Margrethe Askegaard, VFL Økologi
11.30	Frokost	
12.30	Hvor meget bæredygtighed kan man få ved at engagere sig i bioenergiproduktion? Status på produktion af økologisk biogas med tilhørende produktion af gødning, med og uden bioraffinering.	Erik Fog, VFL Økologi
14.00	Fremtidens landbrug og Worldwatch Institute.	Bo Nomander, direktør Worldwatch Institute
15.30	Afrunding	Jette Riis

Der tages forbehold for ændringer i program og kursussteder.

Producentsammenslutningen – Det økologiske Akademi